

۱۴۰۱۵۳۲

نقش سازمان جهانی پلیس جنایی در حفظ صلح و امنیت بین المللی

تألیف:

مهندس وکیل ناما کار

مدرس دانشگاه

وکیل پایه یک - گستره

مجمع علمی و فرهنگی مجید

سرشناسه	: نعناکار، محمدجعفر
عنوان و نام پدیدآور	: نقش سازمان جهانی پلیس جنایی در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی / محمدجعفر نعناکار.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۵۹۹-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فبیا
موضوع	: سازمان بین‌المللی پلیس جنایی
موضوع	: پلیس بین‌المللی
موضوع	: اجرای قانون -- همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	: صلح
موضوع	: امنیت بین‌المللی
رده ی کنگ	: HV۷۳۴۰/ن ۷ ۱۳۹۵
رده ی دی	: ۳۶۳/۲۰۶۰۱
شماره کتبشناس ملی	: ۴۱۸۷۴۴۴
هرگونه تکثیر کاملاً یا غیرکاملاً ممنوع است. با مجوز و بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. مؤلف: محمدجعفر نعناکار، به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.	

نقش سازمان جهانی پلیس جنایی در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی

تألیف: محمدجعفر نعناکار

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۵ • تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و مندرج در «جد» است.

دفتر مرکزی:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان وحید نظری و «فروردین» پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ ۶۶۴۰۹۴۲۲ ۶۶۴۱۰۰۱۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۵۹۹-۲

ISBN: 978-600-193-599-2

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (میری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷ تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید میرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول: صلح و امنیت بین‌المللی	۱۵
بخش اول: پیشینه	۱۷
بخش دوم: مفهوم صلح و امنیت بین‌المللی	۲۰
بخش سوم: نظریه‌ها و مبانی صلح و امنیت بین‌المللی	۲۴
بخش چهارم: همکاری صلح و امنیت بین‌المللی با مسئولیت حمایت	۲۸
فصل دوم: سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (پلیس بین‌الملل)	۳۱
بخش اول: شخصیت حقوقی بین‌المللی سازمان‌های بین‌الدولی	۳۵
گفتار اول: شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی	۳۵
تئوری‌های رایج:	۳۷
الف - تئوری اول	۳۷
ب - تئوری دوم	۳۹
گفتار دوم: شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی در اسناد بین‌المللی	۴۰
الف - بررسی منشور ملل متحد	۴۰
ب - آرای مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری	۴۱
بخش دوم: شخصیت حقوقی بین‌المللی اینترپل	۴۴
گفتار اول: شناسایی اهلیت حقوقی بین‌المللی اینترپل	۴۶
گفتار دوم: ساختار، اهداف و وظایف اینترپل	۴۹
گفتار سوم: ساختار و تشکیلات سازمان اینترپل	۵۰
۱- مجمع عمومی	۵۱
۲- کمیته اجرایی	۵۲
۳- دبیرخانه کل	۵۳
۴- دفاتر اینترپل ملی دول عضو	۵۴
۵- مشاورین	۵۵

۶ □ نقش سازمان جهانی پلیس جنایی...

۵۵	گفتار چهارم: اهداف و وظایف سازمان
۵۶	قسمت اول: تأمین ارتباط جهانی میان پلیس کشورهای عضو
	قسمت دوم: تأمین خدمات اطلاع رسانی و ایجاد پایگاههای اطلاع
۵۷	رسانی
۶۰	قسمت سوم: ارائه خدمات حمایتی و پشتیبانی از عملیتهای پلیس
۶۲	بخش سوم: اعمال بین المللی اینترنت
۶۳	گفتار اول: انواع اعلاناتها
۶۳	قسمت اول: اعلان قرمز
۶۵	قسمت دوم: اعلان آبی
۶۵	قسمت سوم: اعلان سبز
۶۶	قسمت چهارم: اعلان زرد
۶۶	قسمت پنجم: اعلان شکلی
۶۷	قسمت ششم: اعلان نارنجی (اعلام خطر)
۶۸	قسمت هفتم: اعلان نقش
۶۸	قسمت هشتم: اعلان های سازمان ملل
۶۸	گفتار دوم: آموزش و توسعه راسم پلیس
۶۹	گفتار سوم: جرایم موضوع صلاحیت سازمان
۷۴	بخش چهارم: بررسی مهمترین جرایم
۷۵	الف- پولشویی
۷۷	ب- جعل اسکناس
۷۷	ج- جرایم مربوط به مالکیت معنوی
۷۸	د- قاچاق غیرقانونی کالاها
۷۹	فصل سوم: اینترنت و وظایف ساختاری
۸۱	گفتار اول: اهم مأموریت های سازمان پلیس بین الملل
۸۲	قسمت اول: تشخیص هویت
۸۳	قسمت دوم: بخشنامه های بین المللی
	قسمت سوم: بخشنامه های بین المللی در مورد اشیاء و اموال فرهنگی
۸۳	مسروقه

فهرست مطالب □ ۷

قسمت چهارم: پایگاه‌های اطلاعاتی پلیس بین‌الملل.....	۸۴
قسمت پنجم: تعقیب و مبارزه با مجرمان بین‌المللی.....	۸۴
قسمت ششم: مبارزه با جرائم سازمان‌یافته.....	۸۵
قسمت هفتم: مبارزه با قاچاق مواد مخدر.....	۸۷
قسمت هشتم: جرائم سایبری و سایر تروریسم.....	۸۸
قسمت نهم: استرداد مجرمین.....	۹۳
بخش دوم: پلیس بین‌الملل تهران (پلیس بین‌الملل ناجا):.....	۹۶
گفتار سوم: نقش پلیس بین‌الملل در انجام معاضدات حقوقی.....	۹۷
قسمت اول: ضرورت و مصادیق.....	۹۷
الف- ضرورت انجام معاضدات‌های حقوقی.....	۹۷
ب- مصادیق معاضدات‌های حقوقی.....	۹۸
قسمت دوم: کارکرد پلیس بین‌الملل در انجام معاضدات‌های حقوقی.....	۱۰۳
الف- ضرورت استناد به ظرفیت‌های پلیس بین‌الملل.....	۱۰۳
ب- نقش پلیس بین‌الملل در انجام معاضدات حقوقی در پرتو اسناد بین‌المللی.....	۱۰۵

فصل چهارم: نقش پلیس بین‌الملل در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.....	۱۰۷
نقش اینترپل در پاسخ‌دهی حقوقی.....	۱۱۳
گفتار اول: ضرورت‌ها و مصادیق.....	۱۱۳
قسمت اول: ضرورت پاسخ‌های حقوقی.....	۱۱۳
قسمت دوم: مصادیق پاسخ‌های حقوقی.....	۱۱۴
۱- شهادت یا توضیحات از اشخاص.....	۱۱۴
۲- تأمین اطلاعات و اسناد.....	۱۱۴
۳- اجرای احکام جزایی و انتقال محکومین به حبس.....	۱۱۶
۴- بازرسی اشیاء و اماکن.....	۱۱۷
۵- ابلاغ اوراق قضایی.....	۱۱۷
۶- تشخیص منشأ و ردیابی اموال، ابزار و ضبط و مصادره آن‌ها در مقام اثبات جرم.....	۱۱۸
گفتار دوم: کارکرد اینترپل در پاسخ‌های حقوقی.....	۱۱۸

- قسمت اول: ضرورت استفاده از ظرفیت‌های اینترپل ۱۱۹
- ۱- تسهیل در اجرای پاسخ‌های حقوقی ۱۱۹
- ۲- سرعت در انتقال درخواست‌ها ۱۱۹
- ۳- امنیت در اجرای پاسخ‌های حقوقی ۱۲۰
- ۴- تعاملات در سطوح وسیع با نهادهای ملی و بین‌المللی ۱۲۰
- قسمت دوم: نقش اینترپل در اجرای پاسخ حقوقی در پرتو اسناد بین‌المللی ۱۲۰
- ۱- کنوانسیون سازمان ملل علیه قاچاق مواد مخدر: ۱۲۱
- ۲- پیش نویس کنوانسیون بین‌المللی رفع حمایت از تروریسم (مصوب ۱۹۹۹) ۱۲۱
- ۳- کنوانسیون اروپایی تشکیل یوروپل ۱۲۱
- ۴- کنوانسیون اروپایی انتقال دادرسی مسائل جزایی (استراسبورگ، ۱۹۷۲) ۱۲۲
- قسمت سوم: حالات برخورد ۱۲۲
- ۱- مشخص بودن محل حضور شخص ۱۲۳
- ۲- مشخص نبودن محل حضور شخص ۱۲۳
- گفتار سوم: نقش اینترپل در پاسخ‌های اداری ۱۲۵
- قسمت اول: ارکان پاسخ‌های اداری ۱۲۵
- ۱- ضرورت اجرای پاسخ‌های اداری ۱۲۶
- ۲- اصول و اهداف پاسخ‌های اداری پلیسی ۱۲۷
- قسمت دوم: مصادیق پاسخ‌های اداری اینترپل ۱۳۰
- نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۱۳۷
- ضمائم ۱۴۵
- گفتار اول: توافقات منعقد شده با سازمان‌های بین‌المللی ۱۴۵
- گفتار دوم: معاهدات منعقد شده تحت نظارت سازمان‌های بین‌المللی ۱۴۶
- قسمت اول: معاهدات منعقد شده زیر نظر اتحادیه اروپا ۱۴۶

فهرست مطالب □ ۹

قسمت دوم: کنوانسیون‌های منعقد شده تحت نظارت سازمان ملل متحد.....	۱۴۷
قسمت سوم: کنوانسیون‌های پذیرفته شده تحت نظارت اتحادیه اروپا.....	۱۴۸
قسمت چهارم: ابزار پذیرفته شده در چاقوب کشورهای مشترک المنافع بریتانیا.....	۱۴۸
قسمت پنجم: کنوانسیون منعقد شده تحت نظارت جامعه اقتصادی دولت‌های آفریقای غربی.....	۱۴۸
قسمت ششم: کنوانسیون منعقد شده تحت نظارت سازمان دولت‌های آمریکا.....	۱۴۸
گفتار سوم: همکاری با سازمان‌های غیردولتی.....	۱۴۹
منابع و مآخذ.....	۱۵۰

مقدمه

علی‌رغم پیشرفت روزافزون جامعه جهانی در عرصه‌های مختلف از جمله استقرار امنیت متأسفانه جرائم بین‌المللی نیز به همین میزان رشد نموده است، حفظ امنیت بین‌المللی و ایجاد صلح همه‌جانبه از دیرباز جزء آرزوهای بشر بوده، جنگ‌ها، بی‌درپی، ظلم و بی‌عدالتی و انجام جنایت توسط مجرمان همواره صلح و امنیت را به مخاطره انداخته است، برای نیل به این هدف مخصوصاً بعد از جنگ جهانی اول اقدامات بسیار خوبی از جانب جامعه جهانی انجام پذیرفت که گاه این اقدامات علی‌رغم تلاش مؤسسان با شکست مواجه گردید که می‌توان به ایجاد و انحلال جامعه ملل اشاره کرد، اهداف عالی این سازمان را شاید بتوان به مواردی چون، خلع سلاح، جلوگیری از جنگ به‌واسطه تأمین امنیت همگانی، رفع اختلاف بین کشورها، مذاکره و دیپلماسی و همچنین بهبود سطح زندگی محدود نمود، هرچند این سازمان با آغاز جنگ جهانی دوم در این جنگ هضم گشت اما جای خود را به سازمان ملل پویاتر و اثرگذار به نام سازمان ملل متحد داد.

این سازمان که همان اهداف جامعه ملل را با سازوکارهای جدید پیگیری می‌نماید، امروزه اصلی‌ترین و تنها سازمان بین‌المللی است که تقریباً تمامی دول عضو آن می‌باشند، پس از جنگ جهانی دوم، سازمان‌های دیگری نیز با اهداف مؤثر در ایجاد صلح و عدالت و همکاری‌های بین‌المللی ایجاد شده‌اند که عمدتاً زیر نظر شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد فعالیت می‌نمایند. برخی از آنها نیز زیرمجموعه‌ها، آژانس‌ها و سازمان‌های وابسته سازمان ملل محسوب می‌گردند.

در زیر به تعدادی از این سازمان‌ها اشاره شده است:

- آژانس بین‌المللی انرژی اتمی^۱
- برنامه توسعه سازمان ملل متحد^۲
- برنامه محیط‌زیست ملل متحد^۳
- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد^۴
- دفتر مقابله با مواد مخدر و جرائم سازمان ملل متحد^۵
- دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد^۶
- کمیساریای عالی سازمان ملل برای پناهندگان^۷
- شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد^۸
- برنامه مسکن بشر سازمان ملل متحد^۹
- صندوق کودکان ملل متحد^{۱۰}

از طرف دیگر سازمان‌ها، مسئولیتی نیز در این زمان ایجاد شده‌اند که وابستگی به سازمان ملل متحد دارند از جمله آنها سازمان اینترپل می‌باشد. سازمان بین‌المللی پلیس جنایی یکی از سازمان‌های اجراکننده حقوق در سطح بین‌المللی تلقی می‌گردد که به صورت مستقل از سازمان ملل متحد ایجاد شده است، این سازمان به دلیل عضویت در دولت (تنها کشورهای غیر عضو شامل ایالات فدرال میکرونزی، کیریباتی، کره شمالی، پالائو، جزایر سلیمان، تایوان، تووالو و وانواتو می‌باشد) پس از سازمان ملل متحد با ۱۹۳

1 - IAEA

2 - UNDP

3 - UNEP

4 - UNESCO

5 - UNODC

6 - OHCHR

7 - UNHCR

8 - UNHRC

9 - UN-HABITAT

10 - UNICEF

دولت عضو (فقط واتیکان، که عضویت در سازمان را نپذیرفته است و تایوان که عضویتش بعد از عضویت جمهوری خلق چین لغو شد) دومین سازمان بین‌الدولی بزرگ جهانی محسوب می‌گردد. پلیس بین‌الملل در سال ۱۹۲۳ میلادی در وین پایتخت اتریش ایجاد شد و هدف اصلی این سازمان، همکاری بین پلیس کشورهای عضو و هماهنگ کردن مراجع قضایی این کشورها برای مبارزه با مجرمان و جرم‌های بین‌المللی جهت ایجاد و حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بود و در حال حاضر نیز مقر این سازمان در شهر لیون فرانسه واقع است.

این کتاب برآمده از نقش اساسی سازمان جهانی پلیس جنایی^۱ که امروزه با نام پلیس بین‌الملل شناخته می‌شود در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی می‌پردازد، سازمانی که به عنوان یکی از بزرگ‌ترین و موفق‌ترین سازمان‌ها با اعضای بالغ بر ۱۹۰ کشور در سال فعالیت و خدمات‌رسانی در حوزه مبارزه با مجرمان و جرائم بین‌المللی است. پلیس بین‌الملل همواره با ارائه دربره‌ها، آموزشی و تخصصی برای ایجاد و حفظ صلح و امنیت بین‌المللی تلاش می‌کند، هماهنگی و کمک به عملیات پلیسی بین‌المللی و کمک به کشورهای عضو جهت مقابله با جرائمی که صلح و امنیت بین‌المللی را به مخاطره می‌اندازد و استفاده از خدمات تحقیقاتی و بانک‌های اطلاعاتی و توسعه همکاری‌های راهبردی بین سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای بخش خصوصی و همچنین شناسایی تهدیدات در حال ظهور و به اشتراک گذاشتن این اطلاعات با کشورهای عضو، تنها بخشی از خدمات این سازمان جهانی جهت برپایی صلح و پایداری امنیت می‌باشد. پیشگیری و مبارزه با جرم و جنایت از طریق افزایش همکاری بین پلیس‌های دول مختلف، پلیس بین‌الملل را قادر خواهد ساخت جهانی امن‌تر را برای تمامی مردم جهان ایجاد نماید.

1 - ICPO

2 - Interpol

باید توجه داشت که هدف پلیس بین‌الملل تسهیل همکاری پلیس بین‌المللی حتی درجایی است که روابط دیپلماتیک بین کشورها وجود ندارد. با توجه به این نکته تمرکز اصلی پلیس بین‌الملل بر امنیت عمومی، تروریسم، جنایات سازمان‌یافته، جنایات جنگی، پول‌شویی، جرائم رایانه‌ای، جرائم مالکیت معنوی، قاچاق اسلحه و مواد مخدر است.

در واقع مبارزه با جرائم یادشده خود عاملی برای برقراری و حفظ صلح و امنیت بین‌المللی می‌باشد که در این کتاب پیرامون آن بحث خواهد شد. در پایان لازم می‌دانم از ریاست محترم مجموعه انتشارات مجد جناب آقای عباس حسینی تبرک و همچنین کلیه مسئولان و کارکنان کوشای انتشارات مجد و تمامی عزیزانی که در به ثمر رسیدن این اثر همکاری داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی اعلام نمایم.

محمدجعفر نعناکار

پایتخت مقاومت ایران / دزفول

بهار ۱۳۹۵